

Genesis 38:14 en 19 en 24:65. De sluier

Op 20 juni 1914 werd in Bursa, een grote stad in noordwestelijk Turkije Muazzez İmlye Çig geboren uit Tartaarse ouders. Zij werd in die tijd archeologe en kenner van Sumerische kleitabletten, waarvan zij er duizenden vertaald heeft. Toch zou haar naam in de vergetelheid geraakt zijn als zij niet in 2005, op 91-jarige leeftijd (!), een boek geschreven had waarin zij de oorsprong van de hoofddoek vond, zoals dat in het Sumerisch opgeschreven was, zo'n vijfduizend jaar geleden. Ook dat zou als onbelangrijk gegeven onder het stof geraakt zijn, als zij niet het jaar erop voor de rechtbank gedaagd zou zijn vanwege 'het kwetsen van religieuze gevoelens'.

Het volgende had zij namelijk in haar boek geschreven: Sumerische priesteressen fungeerden als tempelprostituees en jongeren werden door hen seksueel ingewijd. Waar deze vrouwen aan te herkennen waren? Ja, inderdaad, aan hun sluier! Doordat deze vrouwen een sluier droegen konden ze anoniem hun werk doen

Maar de conclusie die prof. Çig eraan verbond kon de orthodoxie in Turkije niet accepteren. Zij bewees namelijk aan dat het gebruik van de sluier in de Islam van dit zeer oude gebruik uit de Sumerische tempels afkomstig was. De sluier was dus van oorsprong het kenmerk van een hoer.

Mevrouw Çig deed zelfs een oproep aan de vrouw van premier Erdogan om niet langer een hoofddoek te dragen. Van een feministe gesproken!

Zij die het met de opvatting van mevrouw Çig niet eens zijn, beroepen zich op de Assyrische cultuur waar juist alle vrouwen gesluierd moesten gaan. Voor zover mij bekend is dit de enige uitzondering, en waarschijnlijk zal dit te maken hebben met de ondergeschikte positie van vrouwen bij de Assyriërs. Bij alle andere volken in de Oudheid gingen vrouwen ongesluierd.

En hoe zit het met het gebruik van een sluier in de Bijbel. Er is één verhaal dat overeenkomsten vertoont met wat prof. Çig zegt. Het staat in Genesis 38. Daar sluiert Tamar zich om niet door haar schoonvader Juda herkend te worden als zij zich als hoer aan hem aanbiedt. In vers 14 staat dat Tamar zich sluierte, en in vers 15 concludeert Juda daaruit dat zij blijkbaar een hoer is. Als Juda's vriend op zoek gaat naar de vrouw om haar te betalen voor verleende diensten, vraagt hij niet naar 'de hoer', maar naar 'de tempelprostituee'. Aanvankelijk meende ik dat deze vriend, die trouwens Hira heette (zie vers 1), maar die in vers 20 niet met zijn naam genoemd wilde worden bij dit weinig eervolle werk, een wat eufemistisch woord gebruikte. In plaats van 'hoer' had hij het over 'tempelprostituee'. Na het onderzoek van prof. Çig denk ik dat de bijbelschrijver, door dit woord 'tempelprostituee' te gebruiken, ook het verband gezien heeft met de Sumerische afkomst van het sluieren.

Het enige andere verhaal waarin een vrouw zich sluiert staat in Genesis 24. Daar valt Rebekka van haar kameel, en als zij hoort dat haar toekomstige echtgenoot, Izaäk, haar tegemoet komt, sluiert zij zich (vers 65). Door zich te sluieren geeft Rebekka, zonder het te zeggen, aan hoe zij zich voelt: gekocht met al de sieraden en het goud is zij nu verplicht zich aan te bieden aan de man die haar tegemoet komt. Gelukkig dat Izaäk wel van haar gaat houden (vers 67)

N.B.: Ik ben op het spoor gekomen van mevr. Çirk door een artikeltje in het dagblad 'Trouw' van 2 november 2006. Op internet, bijvoorbeeld bij Wikipedia, zijn meer gegevens over haar te vinden.

Lukas de Groot, Januari 2026